

Bruselj, 11. julij 2023
(OR. en)

11142/1/23
REV 1

ECOFIN 667
UEM 201
SOC 493
EMPL 344
COMPET 688
ENV 767
EDUC 280
RECH 312
ENER 403
JAI 913
GENDER 144
ANTIDISCRIM 138
JEUN 182
SAN 419

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	11142/23
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 612 final
Zadeva:	PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 612 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 5(2)Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

---

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Italijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je 14. decembra 2022 sprejela mnenje o osnutku proračunskega načrta Italije za leto 2023. Poleg tega je 22. novembra 2022 sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju iz leta 2023) sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetskih šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, za podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, za zaščito makroekonomske stabilnosti ter za povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

---

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.

- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

---

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je v njem spomnila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter na srednji rok verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, boljše ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga ter spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Italija je 30. aprila 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Italijo⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Italija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi prehodni mejniki in cilji niso bili izničeni.
- (10) Italija je 2. maja 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023 v skladu z rokom iz člena 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Italije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

---

⁶ ST 10160/21 INIT; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1.

- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Italijo za leto 2023. V njem je ocenila napredek Italije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Italiji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Italije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(12) Komisija je za Italijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da v Italiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Konkretno: kljub določenemu izboljšanju so v državi še vedno prisotne ranljivosti, povezane z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti, in to v razmerah, za katere so značilne nestabilnost na trgu dela in nekatere pomanjkljivosti na finančnih trgih, ki imajo čezmejni pomen. Dolgotrajne ranljivosti Italije so se v zadnjih letih nekoliko zmanjšale, vendar ostajajo znatne in naj se ne bi hitro odpravile. Vztrajno nizka rast produktivnosti je bila ključni dejavnik za dolgotrajno šibko gospodarsko rast v Italiji, ki upočasnjuje zmanjševanje javnega dolga, ovira zaposlitvene možnosti in vpliva na bilance stanja bank. Delež javnega dolga se je v letu 2022 v razmerah okrevanja gospodarstva še dodatno zmanjšal. Vendar ostaja visok in predstavlja velik izziv za vzdržnost javnih financ. Delež javnega dolga naj bi se do leta 2024 še naprej zmanjševal, srednjeročno pa naj bi se, če ne bodo sprejeti konsolidacijski ukrepi, povečal. Vlada je izvedla dodatne ukrepe za podporo odpornosti finančnega sektorja in obseg nedonosnih posojil se je znatno zmanjšal, vendar so banke še vedno močno izpostavljene tveganju državnih posojilojemalcev. Določen napredek je bil dosežen pri politikah za odpravo neravnotežij, vendar so potrebna trajna prizadevanja, izvajanje načrta za okrevanje in odpornost pa ostaja ključna prednostna naloga politike, saj ta vključuje celovite reforme in znatne naložbe. Za odločno zmanjševanje visokega javnega dolga v razmerah naraščajočih stroškov servisiranja dolga in vse višjih stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, je potreben večplasten pristop, temelječ na preudarnih fiskalnih politikah z ustreznimi primarnimi presežki, naložbah in reformah, ki spodbujajo rast, boljšem izpolnjevanju davčnih obveznosti ter učinkoviti uporabi nacionalnih virov in virov Unije. Italija se sooča z izzivi, ki bi jim poleg nadaljnjega odločnega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost koristila dodatna prizadevanja politike, zlasti na področjih obdavčitve, fiskalnega okvira, pokojninskih sistemov, demografije, trga dela in energije.

(13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Italiji zmanjšal z 9,0 % BDP v letu 2021 na 8,0 % v letu 2022, dolg sektorja država pa je s 149,9 % BDP konec leta 2021 padel na 144,4 % konec leta 2022. Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V njem je obravnavala proračunski položaj Italije, saj je primanjkljaj sektorja država v letu 2022 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe, dolg sektorja država pa je presegel referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe in ni bil skladen z referenčnim merilom glede zmanjšanja dolga. V poročilu je bilo ugotovljeno, da merili glede primanjkljaja in dolga nista bili izpolnjeni. Komisija v skladu s sporočilom z dne 8. marca 2023 spomladi 2023 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Komisija je nato navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Italija bi morala to upoštevati pri izvrševanju proračuna za leto 2023 in pri pripravi osnutka proračunskega načrta za leto 2024.

(14) Na saldo sektorja država je vplivala nova statistična obravnava nekaterih davčnih dobropisov za prenovo stanovanj, ki so zdaj evidentirani kot kapitalski transferji in večinoma obračunani v obdobju 2021–2022⁷. Na saldo sektorja država so vplivali tudi ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka povišanja cen energije. V letu 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki zmanjšujejo prihodke, vključevali ukrepe za nadzor nad splošnimi sistemskimi pristojbinami v sektorjih električne energije in plina, znižanje stopnje DDV za plin, znižanje trošarin na cene goriva ter znižanje prispevkov za socialno varnost za delavce pod določenim dohodkovnim pragom, medtem ko so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali subvencije za elektroenergetska in plinska podjetja, razširitev „socialnega bonusa“ za račune za električno energijo in plin za gospodinjstva z nizkimi dohodki, nadomestila, ocenjena na podlagi materialnega položaja, za delavce, upokoјence in brezposelne osebe ter povišanje starostnih pokojnin za 2 % oktobra 2022 pred zakonsko določeno inflacijsko indeksacijo, ki naj bi se izvedla v letu 2023. Stroški teh ukrepov so bili delno izravnani z novimi davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije ter prihodki iz mehanizma izravnave za ceno električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, in iz uporabe mehanizma nadomestil v sektorju električne energije, s katerimi naj bi se izvajala Uredba Sveta (EU) 2022/1854⁸ o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije. Komisija ocenjuje neto proračunske stroške teh ukrepov v letu 2022 na 2,5 % BDP. Na saldo sektorja država so vplivali tudi proračunski stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki so v letu 2022 ocenjeni na 0,1 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali s 3,4 % v letu 2021 na 1,1 % BDP v letu 2022, saj je vlada postopno odpravila večino ukrepov, sprejetih v odziv na krizo zaradi COVID-19.

---

⁷ Nova statistična obravnava je pomenila popravek primanjkljaja navzgor za 1,8 odstotne točke BDP v letu 2021. Ocenjuje se, da so davčni dobropisi, povezani z novo statistično obravnavo, v letu 2022 privedli do povečanja primanjkljaja za 2,6 odstotne točke BDP.

⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L 261 I, 7.10.2022, str. 1).

- (15) Svet je 18. junija 2021 priporočil,⁹ da Italija v letu 2022 mehanizem uporabi za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju in si ob tem prizadeva za preudarno fiskalno politiko. Svet je tudi priporočil, da Italija ohrani nacionalno financirane naložbe. Svet je Italiji priporočil tudi, naj omeji rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.
- (16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost¹⁰ v letu 2022 spodbujevalna in je znašala – 3,2 % BDP. Skladno s priporočilom Sveta je Italija okrevanje še naprej podpirala z naložbami, financiranimi iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali 0,9 % BDP (v letu 2021 pa 0,4 % BDP). Učinek nacionalno financiranih naložb na fiskalno naravnost je bil nevtralen¹¹. Italija je zato ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati je ekspanziven učinek rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) na fiskalno naravnost znašal 2,4 odstotne točke. Ta znaten ekspanzivni učinek je vključeval dodaten učinek ukrepov fiskalne politike za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije (dodatni neto proračunski stroški v višini 2,2 % BDP) ter stroške zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP). Italija je zato zadostno nadzorovala rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

---

⁹ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 53).

¹⁰ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

¹¹ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini 0,3 odstotne točke BDP. To je mogoče pojasniti s povečanjem odhodkov, povezanih z davčnimi dobropisi za prenovo stavb, ki so prikazani kot kapitalski transfer.

- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti za leto 2023, je tako za leto 2023 kot za leto 2024 skladen s spomladansko napovedjo Komisije 2023. Vlada predvideva, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 1,0 %, v letu 2024 pa za 1,5 %. Za primerjavo: v spomladanski napovedi Komisije 2023 se v letu 2023 pričakuje nekoliko višja realna rast BDP, in sicer 1,2 %, v letu 2024 pa nekoliko nižja, in sicer 1,1 %, predvsem zaradi nižjega prispevka naložb, za katere vlada predvideva, da se bodo povečale za 3,4 % na leto, medtem ko naj bi se po napovedih Komisije povečale za 1,4 %.
- (18) Vlada v programu stabilnosti za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 zmanjšal na 4,5 % BDP. Zmanjšanje v letu 2023 odraža predvsem zmanjšanje kapitalskih transferjev, povezanih z davčnimi dobropisi, ki podpirajo zasebne naložbe v učinkovitost stanovanj, zmanjšanje sredstev za zaposlene zaradi retroaktivne obnovitve pogodb o zaposlitvi za javne uslužbence za obdobje 2019–2021, pri katerih je bil znaten del zaostalih plačil zabeležen v letu 2022, zmanjšanje subvencij za proizvodnjo v povezavi z nižjimi davčnimi dobropisi za elektroenergetska in plinska podjetja ter nižje odhodke za obresti, ki jih je mogoče pojasniti predvsem z nižjimi donosi državnih obveznic, indeksiranih za inflacijo. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 144,4 % konec leta 2022 na 142,1 % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 4,5 % BDP. To je v skladu s primanjkljajem, napovedanim v programu stabilnosti za leto 2023. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 140,4 % BDP konec leta 2023. Razlika je posledica višje nominalne rasti BDP v spomladanski napovedi Komisije 2023.

(19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Gre za ukrepe, ki so bili podaljšani od leta 2022, zlasti subvencije za elektroenergetska in plinska podjetja, ukrepe za nadzor nad splošnimi sistemskimi pristojbinami v sektorju plina, znižanje stopnje DDV za plin in znižanje prispevkov za socialno varnost za delavce pod določenim dohodkovnim pragom, ter nove ukrepe, kot je dodatek za ogrevanje za vsa gospodinjstva za obdobje od oktobra do decembra 2023. Stroški teh ukrepov so še naprej delno izravnani z davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije. Ob upoštevanju teh prihodkov naj bi glede na spomladansko napoved Komisije 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 1,0 % BDP¹². Večina ukrepov v letu 2023 je usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, vendar večji del energetskega podpornih ukrepov ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹³, v spomladanski napovedi Komisije 2023 ocenjen na 0,7 % BDP v letu 2023 (v primerjavi z 1,2 % BDP v letu 2022). Pričakuje se tudi, da bo saldo sektorja država v letu 2023 izkoristil popolno postopno odpravo začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19, ki so bili ocenjeni na 1,1 % BDP.

---

¹² Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹³ Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Italije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Italije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 96).

- (20) Svet je v svojem priporočilu z dne 12. julija 2022 Italiji priporočil, naj zagotovi preudarno fiskalno politiko v letu 2023, zlasti z omejitvijo rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP¹⁴, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati bi morala biti Italija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Italiji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.

---

¹⁴ Glede na spomladansko napoved Komisije 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Italije nominalno ocenjena na 6,4 %.

(21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 restriktivna (+2,6 % BDP) ob visoki inflaciji. To sledi ekspanzivni fiskalni naravnosti v letu 2022 (-3,2 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) naj bi imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,9 % BDP. Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Napovedani restriktivni učinek nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je v bistvu posledica znižanih stroškov (za 1,5 odstotne točke BDP) podpornih ukrepov (ciljno usmerjenih in neusmerjenih) za gospodarstva in podjetja, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije. Glavni dejavniki rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) so povečanje odhodkov za pokojnine zaradi delne indeksacije z lanskoletno inflacijo¹⁵ in nedavno sprejeto nadaljnje zmanjšanje davčnega primeža stroškov dela za osebe z nizkimi in srednjimi dohodki. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, naj bi v letu 2023 znašali 1,4 % BDP, nacionalno financirane naložbe pa naj bi na fiskalno naravnost imele ekspanziven učinek v višini 0,1 odstotne točke.¹⁶ Zato Italija načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, ohranile pa naj bi se nacionalno financirane naložbe. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter za energetska varnost, kot so naložbe v železniško omrežje, energijo iz obnovljivih virov, vodik, električna omrežja, trajnostno mobilnost ter varstvo zemljišč in vodnih virov, pa tudi naložbe, povezane z infrastrukturo v oblaku za javno upravo, ki se delno financirajo iz mehanizma in drugih sredstev Unije. Glede na uničujoče poplave, ki so prizadele Italijo maja 2023, se bodo stroški neposredne nujne pomoči v zvezi s temi poplavami upoštevali pri naknadnih ocenah skladnosti ter se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe.¹⁷

---

¹⁵ Zakon št. 197/2022 določa delno revizijo mehanizma indeksacije pokojnin za obdobje 2023–2024, s katero se je omejil učinek inflacije na proračunske projekcije.

¹⁶ Učinek drugih nacionalno financiranih naložb v osnovna sredstva naj bi bil restriktiven, in sicer naj bi znašal 2,3 odstotne točke BDP. To je mogoče pojasniti s pričakovanim zmanjšanjem porabe za davčne dobropise za prenovo stavb.

¹⁷ Za opredelitev enkratnega ukrepa glej poročilo Evropske komisije o javnih financah v EMU 2015.

- (22) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na 3,7 % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 je predvsem posledica zmanjšanja odhodkov za vmesno potrošnjo ter za davčne dobropise za elektroenergetska in plinska podjetja. Glede na program stabilnosti za leto 2023 se pričakuje, da se bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 zmanjšal na 141,4 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 3,7 % BDP. To je v skladu s primanjkljajem, napovedanim v programu stabilnosti za leto 2023, čeprav spomladanska napoved Komisije 2023 ne vključuje načrtovanih ukrepov, ki naj bi povečali primanjkljaj, v višini 0,2 % BDP, za katere podrobnosti še niso znane. Spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 140,3 % BDP konec leta 2024. Razlika je posledica višje nominalne rasti BDP v napovedi Komisije.
- (23) V programu stabilnosti za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje vseh energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. Tudi Komisija predvideva popolno postopno odpravo energetskih podpornih ukrepov v letu 2024. To temelji na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale.

- (24) Uredba (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega proračunskega cilja, pri čemer je referenčno merilo 0,5 % BDP¹⁸. Ob upoštevanju pomislekov, povezanih z vzdržnostjo javnih financ, in potrebe po zmanjšanju primanjkljaja pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe bi bilo po mnenju Komisije ustrezno, da se za leto 2024 strukturni saldo izboljša za vsaj 0,7 % BDP. Za zagotovitev takega izboljšanja in v skladu z metodologijo Komisije rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov v letu 2024 ne bi smela preseči 1,3 %, kot je izraženo v tem priporočilu. Hkrati bi bilo treba postopoma odpraviti preostale energetske podporne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 1,0 % BDP v letu 2023), odvisno od razvoja energetskega trga in začevši z najmanj ciljno usmerjenimi ukrepi, s tem povezane prihranke pa bi bilo treba uporabiti za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Po ocenah Komisije bi to privedlo do nižje rasti neto primarnih odhodkov, kot pa je priporočeno za leto 2024.
- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik spomladanska napoved Komisije 2023 predvideva, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 0,8 %, kar je pod priporočeno stopnjo rasti. Glede na uničujoče poplave, ki so prizadele Italijo maja 2023, se bodo stroški neposredne nujne pomoči v zvezi s temi poplavami upoštevali pri naknadnih ocenah skladnosti ter se bodo načeloma šteli za enkratne in začasne ukrepe.
- (26) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se javne naložbe povečale z 3,3 % BDP v letu 2023 na 3,8 % BDP v letu 2024. Večje naložbe odražajo večje nacionalno financirane naložbe in naložbe, ki jih financira Unija, tudi prek mehanizma. Program stabilnosti za leto 2023 se nanaša na reforme in naložbe, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti. Te reforme in naložbe vključujejo reformo zakonika o javnem naročanju, ki je tudi del načrta za okrevanje in odpornost, ter davčnega sistema, vključeno v izvedbeni zakon iz marca 2023 (v nadaljnjem besedilu: izvedbeni zakon o davčni reformi).

---

¹⁸ Člen 5 Uredbe (ES) št. 1466/97 zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

- (27) V programu stabilnosti za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2026. V skladu s programom stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država zmanjšal na 3,0 % BDP v letu 2025 in na 2,5 % do leta 2026. Primanjkljaj sektorja država naj torej od leta 2025 ne bi presegel 3 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 141,4 % konec leta 2024 na 140,4 % do konca leta 2026.
- (28) Davčni primež stroškov dela v Italiji je kljub znižanju dohodnine v letu 2022 ostal visok na vseh ravneh dohodka v primerjavi z drugimi državami članicami. Poleg tega razširitev pavšalne ureditve na samozaposlene vzbuja pomisleke glede pravičnosti in učinkovitosti davčnega sistema. Z uvedbo nove pavšalne ureditve za povišanje zaslužkov za leto 2023 se je tudi povečala zapletenost. Vlada je marca 2023 sprejela nov izvedbeni zakon za splošno reformo davčnega sistema (izvedbeni zakon o davčni reformi), s čimer naj bi bile odpravljene nekatere dolgotrajne pomanjkljivosti, med drugim tudi z znižanjem davkov na delo ter racionalizacijo davčnih odhodkov in davkov od dohodkov pravnih oseb. Pri izvajanju te reforme je bistveno ohraniti progresivnost davčnega sistema, zmanjšati zapletenost, povečati spodbude za delo, okrepiti izpolnjevanje davčnih obveznosti in zagotoviti proračunsko nevtralnost. V zvezi s tem obstaja možnost povišanja prihodkov iz drugih virov, ki manj škodujejo rasti, kot so nepremičnine, DDV in dovoljenja za uporabo obalnih virov v državni lasti, da se zmanjša davčna obremenitev dela na proračunsko nevtralen način. Izboljšati bi bilo mogoče zasnovo okoljskih davkov, ki kljub razmeroma visokim prihodkom ne spodbuja v zadostni meri prehoda na čistejša tehnologije, med drugim tudi zaradi obsežne uporabe okolju škodljivih subvencij. Poleg tega je pomembno obravnavati dolgoročni izziv, ki ni vključen v izvedbeni zakon o davčni reformi, in sicer gre za večinoma zastarele katastrske vrednosti, ki so podlaga za izračun davka na nepremičnine.

(29) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Italijanski načrt za okrevanje in odpornost se izvaja, vendar z vedno večjim tveganjem zamud. Italija je predložila tri zahteve za plačilo, ki ustrezajo 151 mejnikom in ciljem iz načrta, skupno izplačilo pa je znašalo 42 milijard EUR (znesek ustreza prvima dvema zahtevkoma za plačilo, medtem ko se tretji še ocenjuje). Hitro nadaljevanje izvajanja načrta za okrevanje in odpornost ter pogajanj o njegovi spremembi je bistveno zaradi začasne narave mehanizma, ki bo deloval do leta 2026. Pomembno je, da Italija poveča upravno zmogljivost, zlasti na podnacionalni ravni, in tako še naprej izpolnjuje zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, pri čemer ostaja učinkovit in v celoti delujoč okvir upravljanja ključnega pomena za nemoteno in pravočasno izvajanje navedenega načrta. Še naprej je zelo pomembno, da se zgodaj opredelijo morebitne zamude in težave pri izvajanju ter da se sprejmejo pravočasni ukrepi za njihovo odpravo. V skladu s členom 14(6) Uredbe (EU) 2021/241 je Italija 31. marca 2023 izrazila namero, da bo zaprosila za dodatno podporo v obliki posojila v okviru mehanizma. Pogajanja o dodatku in poglavju REPowerEU potekajo, čeprav Italija ni predložila nobenega uradnega predloga. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Italije na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

- (30) Komisija je večino programskih dokumentov Italije za kohezijsko politiko odobrila leta 2022, enega pa leta 2023. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoveženega teritorialnega razvoja v Italiji.
- (31) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Italija sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z energetske politiko in zelenim prehodom, zlasti v zvezi z uporabo obnovljivih virov energije, prenosom plina, energetske učinkovitostjo, zagotavljanjem in pridobivanjem zelenih spretnosti ter trajnostno mobilnostjo.
- (32) Zmogljivost za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov se je v zadnjem letu zelo počasi povečevala, delež fosilnih goriv v mešanici energijskih virov pa ostaja znaten. Da bi Italija pospešila uporabo obnovljivih virov energije, je sprejela nekatere spremembe obstoječega okvira, ki ureja postopke za izdajo dovoljenj in odobritev za obnovljive vire energije. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za zagotovitev skladnosti med upravnim in zakonodajnim okvirom na nacionalni in podnacionalni ravni ter njunega pomena za najsodobnejšo energetske tehnologijo. Vse povezane norme bi bilo mogoče na primer združiti v enotno besedilo (*Testo unico*), hkrati pa bi bilo treba posodobiti smernice, ki jih podnacionalni organi upoštevajo pri ocenjevanju projektov. Poleg tega so potrebne nadaljnje naložbe za nadgradnjo nacionalnega omrežja in izgradnjo povezav med celino, Sicilijo in Sardinijo, da se omogoči pričakovana večja proizvodna zmogljivost in absorbira s tem povezano povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov.

- (33) Še vedno obstajajo ozka grla v plinskem omrežju. Italija s partnerji v severni Afriki razpravlja o naložbah za povečanje uvoznih zmogljivosti obstoječih cevovodov in povezovalnih plinovodov. To bi pripomoglo k diverzifikaciji uvoza in s tem okrepilo zanesljivost oskrbe. Vendar so potrebne nadaljnje naložbe za odpravo ozkih grl v obstoječem domačem omrežju, ki nima prenosnih zmogljivosti za distribucijo novega dovoda plina z juga na sever države. Naložbe v infrastrukturo za fosilna goriva morajo biti omejene na nujno potrebne in zasnovane tako, da bodo kos izzivom prihodnosti, da se prepreči vezanost na tehnologije, ki niso skladne s podnebnimi cilji, ali povišanje stroškov energetskega prehoda.
- (34) Poraba zemeljskega plina v Italiji se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 19 % v primerjavi s povprečno porabo plina v enakem obdobju v zadnjih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja, določen v Uredbi Sveta (EU) 2022/1369¹⁹. Italija bi lahko nadaljevala prizadevanja za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2023/706²⁰. Ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb morajo biti ciljno usmerjeni. Italijanski stavbni fond ima velik potencial za energetske učinkovitost, zlasti kar zadeva velik delež starih in energetske intenzivnih stavb. Obstoječe ukrepe iz načrta za okrevanje in odpornost bi bilo mogoče dopolniti z ukrepi, kot so ciljno usmerjeni sistemi spodbud, da se poveča energetska učinkovitost v najmanj učinkovitih stavbah, vključno s poslovnimi stavbami in javnimi stanovanji, hkrati pa bi bilo treba zagotoviti, da imajo ranljiva gospodinjstva koristi od teh ukrepov, in preprečiti regresivne učinke. Ti ukrepi bi koristili zlasti malim, srednjim in mikro podjetjem, ki pogosto nimajo tehničnih in finančnih zmogljivosti za izboljšanje svoje energetske učinkovitosti. Isti ukrepi bi prispevali tudi k zmanjšanju energetske revščine, ki bi se lahko nadalje obravnavala z drugimi ukrepi, na primer prek točk „vse na enem mestu“, ki bi zagotavljale prilagojene storitve za varčevanje z energijo. K povečanju energetske učinkovitosti bi prispeval tudi večji tržni nadzor okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami.

---

¹⁹ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

²⁰ Uredba Sveta (EU) 2023/706 z dne 30. marca 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2022/1369 glede podaljšanja obdobja zmanjšanja povpraševanja pri ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu ter okrepitev poročanja in spremljanja njihovega izvajanja (UL L 93, 31.3.2023, str. 1).

- (35) Infrastrukturne vrzeli in okolju škodljive subvencije, vključno s cestnim prometom, so še vedno precejšnje in odvrtaajo od prehoda na bolj trajnostne rešitve za promet. Povprečno število polnilnih mest je na primer še vedno pod povprečjem Unije. Okolju škodljive subvencije vključujejo pavšalno obdavčitev službenih avtomobilov za zasebno uporabo in povračilo trošarine za dizelsko gorivo, ki se uporablja v tovornem prometu. Nadaljnja prizadevanja za uvedbo polnilnih postaj in odpravo teh subvencij so ključna za utrditev trga brezemisijjskih vozil.
- (36) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, namestitvijo in vzdrževanjem ničelnih tehnologij, ustvarja ozka grla pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. V Italiji primanjkuje poklicev, ki zahtevajo visoko ali nizko usposobljene delavce ter so ključni za zeleni prehod. Hkrati podpora za usposabljanje pogosto ne doseže delavcev, za katere je najbolj verjetno, da bo nanje vplival zeleni prehod. Pomanjkanje spretnosti za zeleni prehod v javnem sektorju, zlasti na lokalni ravni, prav tako omejuje zelene naložbe. Italija se sooča z velikimi regionalnimi razlikami, ki bi se lahko še povečale, če lokalni trgi dela ne bodo mogli izkoristiti priložnosti zelenega prehoda. Poleg tega bi bilo spodbujanje spretnosti za zeleni prehod, med drugim tudi za trajnostno upravljanje tal, ključno v boju proti posledicam podnebnih sprememb, zlasti hujšim poplavam in trajnim sušam.
- (37) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2023, njegovo mnenje²¹ pa je izraženo v priporočilu 1.

---

²¹ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (38) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, da države članice euroobmočja tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost ukrepajo tako, da (i) v letu 2023 ohranijo vzdržnost dolga in se vzdržijo širše osnovane podpore agregatnemu povpraševanju, bolj ciljno usmerijo fiskalne ukrepe, sprejete za ublažitev učinka visokih cen energije, ter razmislijo o ustreznih načinih za postopno odpravo podpore, ko se bodo pritiski na cene energije zmanjšali; (ii) ohranijo visoko raven javnih naložb in spodbujajo zasebne naložbe za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu; (iii) podprejo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči, hkrati pa omejuje sekundarne učinke na inflacijo, nadalje izboljšajo aktivne politike trga dela in poskušajo odpraviti pomanjkanje spretnosti; (iv) izboljšajo poslovno okolje in zagotovijo, da bo energetska podpora podjetjem stroškovno učinkovita, začasna in usmerjena na podjetja, ki so sposobna preživeti, ter da ohranja spodbude za zeleni prehod, ter (v) ohranijo -makrofinančno stabilnost in spremljajo tveganja, pri tem pa nadaljujejo delo za dokončanje bančne unije. Kar zadeva Italijo, priporočila 1, 2 in 3 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023.
- (39) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene cene preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti. Priporočilo 2 prispeva k obravnavanju priporočila 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočil iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 v skladu z uvodno izjavo 38 –

PRIPOROČA, da Italija v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo;

zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 1,3 %²²;

ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda;

v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo izboljšanje produktivnosti in povečanje trajnostne rasti, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

sprejme in ustrezno izvaja pooblastilni zakon o davčni reformi, pri čemer ohrani progresivnost davčnega sistema in poveča pravičnost, zlasti z racionalizacijo in zmanjšanjem davčnih odhodkov, vključno z DDV in okolju škodljivimi subvencijami, ter zmanjšanjem zapletenosti davčnega zakonika, da bi dodatno zmanjšala obdavčitev dela in povečala učinkovitosti davčnega sistema; uskladi katastrske vrednosti s trenutnimi tržnimi vrednostmi;

---

²² Kar po ocenah ustreza letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,7 % BDP za leto 2024, kot je opisano v uvodni izjavi 24.

2. zagotovi učinkovito upravljanje in poveča upravno zmogljivost, zlasti na podnacionalni ravni, da bi se omogočilo nadaljnje hitro in dosledno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost; hitro dokonča poglavje REPowerEU, da bi se lahko čim prej začelo izvajati; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;
3. zmanjša odvisnost od fosilnih goriv; racionalizira postopke za izdajo dovoljenj, da bi pospešila proizvodnjo dodatne energije iz obnovljivih virov, in razvije elektroenergetske povezave za njeno absorpcijo; poveča zmogljivost za notranji prenos plina, da bi diverzificirala uvoz energije in okrepila zanesljivost oskrbe; poveča energetska učinkovitost v stanovanjskem in podjetniškem sektorju, med drugim tudi z bolj ciljno usmerjenimi shemami spodbud, ter obravnava zlasti najranljivejša gospodinjstva in najmanj učinkovite stavbe; spodbuja trajnostno mobilnost, med drugim tudi z odpravo okolju škodljivih subvencij in pospešitvijo uvedbe polnilnih postaj; okrepi prizadevanja politik, namenjena zagotavljanju in pridobivanju spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica
